

ความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริม
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น



นางสาวกาญจนา สุวีรัตน์กร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


พ.ศ. 2528

ISBN 974-566-042-6

010673

I 10126390

OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS CONCERNING ROLES OF THAI LANGUAGE
TEACHERS IN PROMOTING INDIVIDUAL STUDY OF STUDENTS AT
THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL



Miss Kanjana Surirattanakorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิด เห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย ในการ
ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย นางสาวกาญจนา สุวีรัตน์กร

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ อินทร์พรหม)

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ)

.....
(ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมิตรา อังวัฒนกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อนิสิิต นางสาวกาญจนา สุวีรัตน์กร

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2528



บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย ในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2. การให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. การเสนอแหล่งวิทยาการ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. การร่วมมือกับวิทยาการในโรงเรียนและในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เพื่อใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้เลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายชั้น (Multi - stage Random Sampling) ซึ่งประกอบด้วยครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 149 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ 55 โรงเรียน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 560 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ 14 โรงเรียน ในเขตการศึกษา 5 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. การให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พบว่าโดยส่วนรวมทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด ครูมีความเห็นว่าการประเมินผลการเรียนจากการให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า มีการปฏิบัติมาก แต่ นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย

2. การให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พบว่าโดยส่วนรวมทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด ครูมีความเห็นว่าการฝึกทักษะการถามหรือการสัมภาษณ์ มีการปฏิบัติมาก แต่นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย

3. การเสนอแหล่งวิทยากร พบว่าโดยส่วนรวมทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดครูมีความเห็นว่าการแนะนำรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ที่น่าสนใจให้นักเรียนติดตาม มีการปฏิบัติมาก แต่นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย และครูเห็นว่าการแจ้งรายการบรรยาย อภิปราย นิทรรศการ ฯลฯ ที่จัดในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้นักเรียนทราบ มีการปฏิบัติน้อย แต่นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติมาก

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าโดยส่วนรวมทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นแตกต่างกัน โดยครูเห็นว่าการปฏิบัติมาก แต่นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดมุมหนังสือในชั้นเรียน การให้นักเรียนจัดทำบรรณานุกรมหนังสือที่อ่านแล้วรวบรวมไว้ มีการปฏิบัติน้อย และการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง การมอบหมายให้นักเรียนทำรายงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล การให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่เรียนมาล่วงหน้า มีการปฏิบัติมาก

5. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่าโดยส่วนรวมทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียด ครูมีความเห็นว่าการเชิญบริษัท สำนักพิมพ์ มาแสดงนิทรรศการหนังสือ การจัดสโมสรหนังสือโดยมีนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการนั้น มีการปฏิบัติน้อยที่สุด แต่นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติน้อย

6. การร่วมมือกับวิทยากรในโรงเรียนและในชุมชน พบว่าโดยส่วนรวมทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นแตกต่างกัน โดยครูเห็นว่าการปฏิบัติมาก แต่นักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติ

น้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การมีส่วนร่วม
แสดงความคิดเห็นในการคัดเลือก และจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด การขอความร่วมมือจาก
บรรณารักษ์ช่วยแนะนำหนังสือ ทำบรรณานุกรมหนังสือ หรือ กิจกรรมอื่น ๆ มีการปฏิบัติน้อย



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of Teachers and Students Concerning Roles of Thai Language Teachers in Promoting Individual Study of Students at the Lower Secondary Education Level

Name Miss Kanjana Surirattanakorn

Thesis Advisor Professor Sucharit Pienchob, Ed.D.

Department Secondary Education

Academic Year 1985



ABSTRACT

Purposes

To study the opinions of teachers and students concerning roles of Thai language teachers in promoting individual study of students at the lower secondary education level in the following aspects:-

1. Promoting students to recognize value and importance of individual study.
2. Promoting students to have knowledge and understanding in individual study.
3. Introducing educational resources.
4. Organizing instructional activities.
5. Organizing co-curricular activities.
6. Cooperating with human resources in schools and in community.

Procedure

One set of questionnaire constructed by the researcher was used as the instrument for data collection. The questionnaire consisted of opinions concerning the roles of Thai language teachers in promoting individual study of students at the lower secondary education level. The samples of this research were selected by multi - stage random sampling, consisted of 149 Thai language teachers at the lower secondary education level from 55 secondary schools and 560 students in mathayom sukka 3 from 14 secondary schools in educational region five. The obtained data were then analyzed by means of percentage, mean and standard deviation.

Findings

In considering the roles of Thai language teachers in promoting individual study of students at the lower secondary education level in different aspects, the results were as follows:-

1. In promoting students to recognize value and importance of individual study, it was found that teachers and students agreed accordingly to this aspect that the teachers performed at the high level. In considering each item, teachers agreed that they performed the evaluation of students' individual study at the high level, but students agreed that the teachers performed at the low level.

2. In promoting students to have knowledge and understanding in individual study, it was found that teachers and students agreed accordingly to this aspect that the teachers performed at the high level. In considering each item, teachers agreed that they performed practicing skill in asking or interviewing at the high level, but

students agreed that the teachers performed at the low level.

3. In introducing educational resources, it was found that teachers and students accordingly to this aspect that the teachers performed at the low level. In considering each item, teachers agreed that they performed introducing the students to follow the interesting radio and television programs at the high level, but students agreed that the teachers performed at the low level. Teachers agreed that they performed introducing the students to know the lecture, debate and exhibition in school and other places at the low level, but students agreed that the teachers performed at the high level.

4. In organizing instructional activities, it was found that teachers and students had different ideas accordingly to this aspect, the teachers agreed that they performed at the high level, while the students agreed that the teachers performed at the low level. In considering each item, teachers and students agreed that the teachers performed having book corner in class, asking the students to prepare book list at the low level. Teachers and students agreed that the teachers performed asking the students to do the exercise book by themselves, asking the students to do the personal reports and group reports, asking the students to study the lessons in advance at the high level.

5. In organizing co-curricular activities, it was found that teachers and students agreed accordingly to this aspect that the teachers performed at the high level. In considering each item, teachers agreed that they performed inviting book stores to organize book exhibition and organizing book club by the students at the lowest level but the students agreed that the teachers performed at the low level.

6. In cooperating with human resources in schools and in community, it was found that teachers and students had different ideas; accordingly to this aspect, the teachers agreed that they performed at the high level, while the students agreed that the teachers performed at the low level. In considering each item, teachers and students agreed that the teachers performed participating in selecting and buying books for the library, asking for help from the librarians to introduce books, preparing references or other activities at the low level.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่าง ไกล่ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำทางด้าน สถิติอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ อาจารย์พิศศรี แจ้งไพโร อาจารย์สุชาติ วงศ์สุวรรณ อาจารย์นพรัตน์ ปาลศรี และอาจารย์ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน ที่กรุณาให้ข้อคิดคำแนะนำที่มีคุณค่าในการตรวจพิจารณาแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณมนตรี เขมรจจ คุณภัทรภรณ์ ทัศนชัย คุณอุทุมพร ไกมลวรรณะ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนช่วยเป็นกำลังใจ และให้คำแนะนำต่าง ๆ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจและความร่วมมือจากหัวหน้าสถานศึกษา อาจารย์ และนักเรียนทุกคน ที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กาญจนา สุวีร์ตนากร

สารบัญ



	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อดกลงเบื้องต้น.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
คำราและเอกสารต่าง ๆ.....	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	42
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	42
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การนำเสนอข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	96
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ข. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	99
ค. แบบสอบถาม.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	121

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพของครูภาษาไทย.....	49
2. สถานภาพของนักเรียน.....	52
3. คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	55
4. คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีศึกษาค้นคว้า.....	57
5. คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการเสนอแหล่งวิทยาการ.....	59
6. คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	61
7. คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	65
8. คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการร่วมมือกับวิทยาการในโรงเรียนและในชุมชน.....	68